

МИКРОПРЕДПРИЯТИЯТА И ОБЛЕКЧЕНИЯТА ЗА ТАХ СЪГЛАСНО НОВИЯ ЗАКОН ЗА СЧЕТОВОДСТВОТО

*Траян Таргов**

Според ежегодния доклад на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) „Предприемачеството на пръв поглед“, публикуван в началото на месец август 2015 г., в България микропредприятията представляват над 90 % от всички компании в страната. Това придава особена значимост на приетия в края на 2015 г. нов Закон за счетоводството (обн., ДВ, бр. 98 от 8.12.2015 г., в сила от 1.01.2016 г.), защото той предвижда обособяването на микропредприятията като отделна категория предприятия за счетоводни цели и специфични облекчения за тях.

Новият Закон за счетоводството бе приет поради необходимостта от въвеждане в българското законодателство на изискванията на **Директива 2013/34/ЕС**, известна още като *новата счетоводна директива на ЕС*. Директива 2013/34/ЕС е част от пакета „Отговорни предприятия“ (Responsible Business package) и има за своя основна цел да намали административната тежест върху малките компании.

Приетият Закон за счетоводството въвежда нова и единна **категоризация на предприятията на микро-, малки, средни и големи предприятия**. Като критерии за категоризиране са установени балансовата стойност на активите, нетните приходи от продажби и средната численост на персонала им.

Легална дефиниция на **понятието „микропредприятие“** е установена в чл. 19, ал. 2 от Закона за счетоводството. За да бъде квалифицирано едно предприятие като микропредприятие, е необходимо към 31 декември на текущия отчетен период предприятието да не надвишава най-малко два от следните показатели:

- (i) **балансирана стойност на активите – 700 000 лв.;**
- (ii) **нетни приходи от продажби¹ – 1 400 000 лв.;**
- (iii) **средна численост на персонала за отчетния период – 10 души.**

Важно е да се отбележи, че извън облекченията, предвидени за тях, новият Закон за счетоводството третира микропредприятията изцяло като малки пред-

* Адвокат от София.

¹ **Нетни приходи от продажби** са сумите от продажба на продукция, стоки и услуги, получени от обичайната дейност на предприятието, намалени с търговските отстъпки, данъка върху добавената стойност и други данъци, пряко свързани с приходите (арг. от § 1, т. 11 ДР на Закона за счетоводството).

приятия (арг. от § 3 ДР на Закона за счетоводството). На практика досегашната категория „малко предприятие“ с новия Закон за счетоводството е разделена на две подкатегории: (i) *малки предприятия*, спрямо които се прилага общият режим за малките предприятия, и (ii) *микроредприятия* – за тях са предвидени специфични облекчения, като режимът за малките предприятия намира субсидиарно приложение.

Какви облекчения за микроредприятията предвижда новият Закон за счетоводството?

1. Годишните и консолидираните финансови отчети на микроредприятията *не подлежат на задължителен независим финансов одит* (арг. от чл. 37, ал. 1 от Закона за счетоводството). От това правило съществуват изключения, уредени в чл. 37 от Закона за счетоводството като специални хипотези, при които одитът е задължителен.

Например съгласно чл. 37, ал. 2 от Закона за счетоводството финансовите отчети на всички акционерни дружества, независимо от категорията предприятия, към която спадат, подлежат на задължителен независим финансов одит от регистрирани одитори. Изключение от това са случаите, в които акционерните дружества не са извършвали дейност през отчетния период. На задължителен одит, независимо от категорията си, подлежат и определени юридически лица с нестопанска цел в обществена полза (арг. от чл. 37, ал. 4–5 от Закона за счетоводството), както и т.нар. предприятия от обществен интерес, на основание чл. 37, ал. 1, т. 3 от Закона за счетоводството. Към предприятия от обществен интерес спадат банки, застрахователи, инвестиционни посредници, публични дружества и други, изброени в § 1, т. 22 ДР на Закона за счетоводството.

2. Микроредприятията могат да съставят *опростен годишен финансов отчет*, състоящ се единствено от *съкратен баланс и съкратен отчет за приходите и разходите* по раздели (арг. от чл. 29, ал. 4 от Закона за счетоводството).

3. Микроредприятията *не са длъжни да изготвят доклад за дейността*. Условие за това е те да не подлежат на задължителен независим финансов одит съгласно чл. 37 от Закона за счетоводството. Ако все пак решат или се окажат задължени да изготвят доклад, микроредприятията не са длъжни да включват в него нефинансова информация.

4. *Финансовите отчети на микроредприятията може да се съставят от собствениците или съдружниците им*, при условие че съответните микроредприятия *не са осъществявали дейност* през отчетния период (арг. от чл. 17, ал. 2 от Закона за счетоводството). Това е изключение от общия принцип, че междинните, годишните и консолидираните отчети на предприятия се съставят от физически лица, които са в трудово, служебно или облигационно правоотношение с предприятието, или от счетоводни предприятия.

5. На основание чл. 38, ал. 4 във вр. с § 3 ДР на Закона за счетоводството микропредприятията **могат да не публикуват своите отчети за приходите и разходите и доклад за дейността**, ако не подлежат на задължителен независим финансов одит по чл. 37 от Закона за счетоводството. Следователно в общия случай за тях остава единствено **задължението да публикуват съкратен баланс**.

6. Микропредприятията, които са капиталови търговски дружества (АД, КДА, ООД), **не са длъжни да публикуват информация за разпределяне на печалба**, респективно за покриване на загуба за предходната година (арг. от чл. 38, ал. 5 от Закона за счетоводството).

7. Предприятията с **нетни приходи от продажба до 200 000 лв.** за отчетния период **не подлежат на задължителна годишна инвентаризация** (арг. от чл. 28, ал. 2 от Закона за счетоводството).

Предприятията ще определят категорията си за 2016 г. в съответствие с чл. 19 и 21 от Закона за счетоводството съгласно показателите си към 31 декември 2015 г. Съставянето и одитирането на финансовите отчети и докладите за дейността за 2015 г. ще се извършват по реда на отменения Закон за счетоводството, но публикуването им ще се извършва по реда на новия закон.